

Bokslutsstatistik för företag 2019–2020

Den totala *omsättningen* för de företag som ingår i undersökningen minskade med kraftigt under år 2020, från ca 2 140 miljoner till ca 1 672 miljoner (-21,8 procent). Den stora minskningen beror i stort sett till sin helhet på coronapandemin och de efterföljande restriktionerna, vilka omöjliggjorde en normal verksamhet för en stor del av företagen i urvalet. Omsättningen minskade i de flesta branscher år 2020 (undantaget *företagstjänster*), men värst utsatt var *sjötransportbranschen* vars omsättning mer än halverades.

Det bör observeras att fokus i denna statistik normalt är på dels lönsamhet i de olika branscherna, dels förändringen av ekonomiska variabler och nyckeltal jämfört med året innan. Då restriktionerna i så stor omfattning inverkar negativt på förutsättningarna att bedriva normal verksamhet, blir det svårt att göra jämförelser med ett normalår. Procentsatserna som visar på den årliga förändringen uppvisar så extrema värden att de saknar motstycke i tidigare publikationer.

Rörelseresultatet sjönk med 91 procent, från nästan 105 miljoner euro till endast lite mer än nio miljoner euro. *Räkenskapsperiodens resultat* minskade i sin tur med hela 109 procent mellan år 2019 och 2020, från en vinst på 90 miljoner euro till en förlust på ca åtta miljoner euro. Det sammanlagda räkenskapsperiodens resultat har inte tidigare varit negativt under perioden 2001–2019.

Företagens *totala rörelseintäkter* (inklusive förändring i produktlager och tillverkning för eget bruk) var 2020 knappt 1 769 miljoner euro. Av dessa användes hela 99,5 procent för att täcka rörelsekostnader av olika slag. *Material och tjänster* var den största kostnadsposten, 861 miljoner euro, och motsvarade 48,7 procent av rörelseintäkterna. *Personalkostnader* uppgick till drygt 380 miljoner euro (21,5 procent av rörelseintäkterna). *Av- och nedskrivningar* motsvarade sammanlagt 112 miljoner euro (6,3 procent). *Övriga rörelsekostnader* uppgick till ca 406 miljoner euro (23,0 procent). Rörelseresultatet uppgick såldes till knappt 9,2 miljoner euro eller endast 0,5 procent av de totala rörelseintäkterna.

Den enda branschen som har haft en växande omsättning år 2020 är *företagstjänster*, där omsättningen ökade med 5,2 procent. Bästa lönsamheten fanns inom branschen *tillverkningsindustri*, följt av *företagstjänster*. Branscherna *sjötransporter* samt *personliga tjänster* redovisade en förlust år 2020. Personalkostnadernas andel av omsättningen var klart högst i *hotell- och restaurangbranschen* samt branscherna *företags- och personliga tjänster*. Även inom *sjötransporter* var personalkostnadernas andel av omsättningen över 30 procent år 2020, jämfört med det mer normala omkring 20 procent.

Bäst soliditet fanns inom branscherna *partihandel, företagstjänster, sjötransporter* samt *övriga transporter*, men soliditeten kan betecknas som god för samtliga branscher utom *personliga tjänster* och *hotell- och restaurangbranschen*. Sett över hela ekonomin var därmed de åländska bolagens kapitalstruktur fortsättningsvis stark med en relativt hög andel eget kapital. Bäst likviditet hade *personliga tjänster, partihandel* samt *företagstjänster* medan *detaljhandel, sjötransporter, övriga transporter* samt *byggverksamhet* hade den sämsta likviditeten.

Innehåll

Innehåll	2
Tabellförteckning	2
Figurförteckning	3
Beskrivning av statistiken	4
Företagens resultaträkning under åren 2001–2020	5
Företagens balansräkning under åren 2001–2020	8
Goda nyckeltal för tillverkningsindustrin	9
Den årliga variationen ofta stor inom byggbranschen	12
Minskad omsättning för partihandeln, minskad vinst för detaljhandeln	15
Coronapandemins restriktioner förödande för sjötransportbranschen	19
Minskad omsättning och vinst i hotell- och restaurangbranschen	23
Ökad omsättning inom företagstjänster	26

Tabellförteckning

Tabell 1. Utvalda poster ur resultaträkningen åren 2001–2020	5
Tabell 2. Utvalda poster ur balansräkningen åren 2001–2020	8
Tabell 3. Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning	10
Tabell 4. Tillverkningsindustrins nyckeltal	11
Tabell 5. Byggbranschens totala resultat- och balansräkning	13
Tabell 6. Byggbranschens nyckeltal	14
Tabell 7. Partihandelns totala resultat- och balansräkning	16
Tabell 8. Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning	17
Tabell 9. Partihandelns nyckeltal	18
Tabell 10. Detaljhandelns nyckeltal	18
Tabell 11. Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkning	20
Tabell 12. Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning	21
Tabell 13. Sjötransportbranschens nyckeltal	22
Tabell 14. Övriga transportbranschens nyckeltal	22
Tabell 15. Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning	24
Tabell 16. Hotell- och restaurangbranschens nyckeltal	25
Tabell 17. Företagstjänsternas totala resultat- och balansräkning	27
Tabell 18. Personliga tjänsternas totala resultat- och balansräkning	28
Tabell 19. Företagstjänsternas nyckeltal	29
Tabell 20. Personliga tjänsternas nyckeltal	29

Figurförteckning

Figur 1. Företagens omsättning och resultat år 2001–2020 (miljoner euro)	6
Figur 2. Branschernas andel av omsättningen år 2020	6
Figur 3. Räkenskapsperiodens resultat år 2020 fördelat på bransch.....	7
Figur 4. Företagens fördelning av rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020.....	7
Figur 5. Tillverkningsindustrins resultatnyckeltal 2019–2020	11
Figur 6. Tillverkningsindustrins rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020.....	11
Figur 7. Byggbranschens resultatnyckeltal 2019–2020	14
Figur 8. Byggbranschens rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020	14
Figur 9. Handelns resultatnyckeltal 2019–2020.....	18
Figur 10. Transportbranschens resultatnyckeltal år 2019–2020	22
Figur 11. Hotell- och restaurangbranschens resultatnyckeltal 2019–2020	25
Figur 12. Hotell- och restaurangbranschens rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020	25
Figur 13. Tjänstebranschens resultatnyckeltal år 2019–2020.....	29

Beskrivning av statistiken

Bokslutsstatistiken för de åländska företagen baseras på underlag från Skatteförvaltningens EVR-register med beskattningsuppgifter från näringsidkare, yrkesutövare och samfund. Materialet har kompletterats med uppgifter ur företagsregistret och Ålands arbetsställeregister. Vissa kontroller och bearbetningar av bristfälliga uppgifter har gjorts av både ÅSUB och Statistikcentralen i Helsingfors. Samtliga uppgifter för år 2020 gäller för den redovisningsperiod som avslutades under perioden 1.1.2020 – 31.12.2020. Räkenskapsperioden för de flesta företagen som ingår i statistiken är kalenderåret.

Statistiken för år 2020 innehåller bokslutsuppgifter om branscherna *tillverkningsindustri, byggverksamhet, handel (parti- och detaljhandel), hotell- och restaurangverksamhet, transport (sjötransport och övrig transport) samt tjänstebranschen (företagstjänster och personliga tjänster)*. Branscherna *finansiell verksamhet* samt *primärnäringsarna* har inte tagits med i undersökningen på grund av deras speciella resultatstruktur. Näringsgrensindelningen i bokslutsstatistiken följer standarden för Finlands näringsgrensindelning (NI-2008), vilken är knuten till den internationella NACE-klassificeringen rev. 2 (National Activities Classification of Economics). Branschkoderna som används i denna publikation finns definierade i **bilaga 1**. Det förekommer att företag byter branschtillhörighet mellan åren, vilket påverkar de branschvisa nyckeltalen.

Publikationens statistik finns publicerad i form nerladdningsbara databaser på:

https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_FO/

Det totala antalet företag som ingår i undersökningen för år 2020 är 1 008, antalet företag per bransch som presenteras i rapporten överstiger 20. Merparten av företagen i underlagsmaterialet består av fåmansföretag, större delen representerar den grupp som har 0 till 4 anställda. De företagsformer som statistiken omfattar är andelslag, aktiebolag, kommanditbolag, beskattningssammanslutning samt öppet bolag. Samtliga företag som ingår i statistiken har totala rörelseintäkter (omsättning + rörelsens övriga intäkter) som överstiger 20 000 euro. Till exempel enskilda näringsidkare (yrkesutövare och näringsidkare) har utelämnats.

För de nyckeltal som framräknats kan samtliga uppgifter hämtas direkt ur företagens offentliga årsredovisningar. Mer specifika nyckeltal har utelämnats eftersom tillgång till företagens interna uppgifter saknas. För mer detaljerad beskrivning av nyckeltalen hänvisas läsaren till rapporten "*Bokslutsstatistik för företag 2002–2004*" (Statistik 2006:5), eller till ett kort memorandum om nyckeltalen (**bilaga 2**). Både rapporten och memorandumet finns på ÅSUBs webbsida (inom statistikområde Företag):

<https://www.asub.ax/sv/statistik/foretag>

Slutligen bör det även observeras att samtliga summor uppges i löpande priser (inflationen har inte beaktats), varför de reella ökningarna från år till år är något lägre än den uppgivna medan de reella minskningarna är något högre. Jämförelser med sysselsättning samt BNP-uppgifter (bruttonationalprodukt till baspris) grundar sig på 2019-års statistik dels för att följa samma mönster som i tidigare publikationer, dels då 2020 års uppgifter inte ännu fanns tillgängliga vid publiceringstillfället. Branschvisa totala sysselsättningsuppgifter innefattar även de arbetsplatser som innehas av personer bosatta utanför Åland.

Företagens resultaträkning under åren 2001–2020

Den totala omsättningen för de företag som ingår i undersökningen minskade med hela 21,8 procent från år 2019 till år 2020, från ca 2 140 miljoner till ca 1 672 miljoner. Samtidigt minskade räkenskapsperiodens resultat med så mycket som 109 procent, från en vinst på ca 90 miljoner euro till en förlust på drygt åtta miljoner euro. Även rörelseresultatet sjönk år 2020, med drygt 95 miljoner euro (-91 procent). De speciella omständigheterna år 2020 innebär att jämförelser med tidigare år är väldigt svåra att göra och jämförelseprocenter blir mycket stora. Utvecklingen för utvalda poster ur resultaträkningen för åren 2001–2020 redovisas i **tabell 1** med löpande priser:

Tabell 1. Utvalda poster ur resultaträkningen åren 2001–2020

	Omsättning	Personal- kostnader	Rörelse- resultat	Finansiella intäkter och kostnader	Direkta skatter	Räkenskaps- periodens resultat
Miljoner euro						
2001	1 452,5	-278,9	132,4	27,6	-37,2	110,3
2002	1 522,8	-275,3	122,0	28,2	-37,4	105,1
2003	1 602,3	-295,5	133,3	11,2	-41,5	105,0
2004	1 513,0	-279,6	110,8	49,8	-36,4	122,9
2005	1 626,6	-319,2	114,5	3,4	-25,8	109,5
2006	1 678,7	-299,3	173,2	-9,6	-35,9	120,8
2007	1 805,5	-355,6	182,4	-20,9	-38,3	131,0
2008	1 939,5	-365,9	121,6	-29,4	-19,0	55,5
2009	1 884,7	-360,0	156,6	-2,0	-30,4	107,4
2010	2 010,3	-367,4	134,4	-4,7	-25,7	97,5
2011	1 983,2	-359,4	101,6	8,0	-25,4	91,6
2012	2 051,9	-375,3	87,3	-4,3	-18,0	196,5
2013	2 158,3	-392,7	118,4	-7,1	-15,8	120,2
2014	2 173,6	-417,3	108,8	-2,8	-15,7	128,8
2015	2 188,0	-424,5	127,9	40,7	-21,6	147,4
2016	2 211,8	-430,3	126,5	12,7	-23,7	111,6
2017	2 226,8	-433,7	131,8	18,8	-25,0	108,3
2018	2 123,8	-439,5	87,7	13,7	-17,9	78,8
2019	2 139,8	-443,1	104,5	16,2	-22,1	90,1
2020	1 672,3	-380,4	9,2	-19,1	-17,5	-8,4
Årsförändring, procent						
2001–2002	4,8	-1,3	-7,9	2,0	0,5	-4,7
2002–2003	5,2	7,3	9,3	-60,3	11,0	-0,1
2003–2004	-5,6	-5,4	-16,9	345,7	-12,2	17,1
2004–2005	7,5	14,2	3,4	-93,2	-29,2	-11,0
2005–2006	3,2	-6,2	51,3	-384,1	39,4	10,4
2006–2007	7,6	18,8	5,3	118,9 *	6,5	8,4
2007–2008	7,4	2,9	-33,3	40,3 *	-50,5	-57,6
2008–2009	-2,8	-1,6	28,8	-93,3 **	60,3	93,5
2009–2010	6,7	2,1	-14,2	140,3 *	-15,5	-9,3
2010–2011	-1,3	-2,2	-24,4	-269,7 **	-1,1	-6,0
2011–2012	3,5	4,4	-14,0	-152,8	-29,1	114,4
2012–2013	5,2	4,6	35,5	66,5 *	-12,1	-38,8
2013–2014	0,7	6,3	-8,1	-60,5 **	-0,9	7,2
2014–2015	0,7	1,7	17,6	-1554,3 **	37,3	14,5
2015–2016	1,1	1,4	-1,1	-68,7	9,9	-24,3
2016–2017	0,7	0,8	4,2	47,4	5,4	-3,0
2017–2018	-4,6	1,3	-33,5	-27,0	-28,3	-27,2
2018–2019	0,8	0,8	19,1	18,0	23,3	14,3
2019–2020	-21,8	-14,1	-91,2	-218,2	-20,6	-109,4

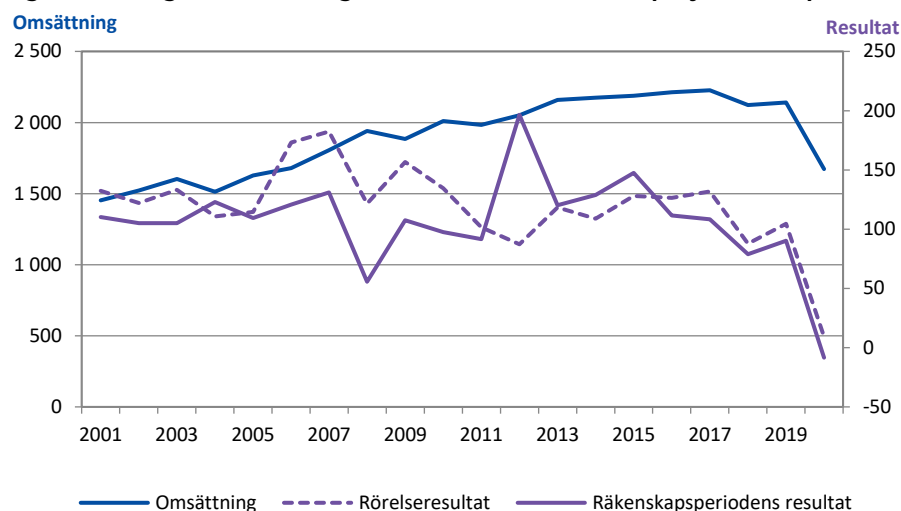
*) Notera att det handlar om en negativ utveckling, kostnaderna ökar/intäkterna minskar.

***) Positiv utveckling, kostnaderna minskar/intäkterna ökar.

Ur tabellen på föregående sida kan man dessutom utläsa att *personalkostnaderna* minskade med drygt 14 procent, efter att ha ökat de senaste åtta åren. Posten *finansiella intäkter och kostnader* minskade år 2020 med drygt 35 miljoner euro (från intäkter på 16,2 miljoner euro till kostnader på 19,1 miljoner euro). De betalda *direkta skatterna* minskade med 4,5 miljoner (-20,6 procent), efter att ha ökat med 4,2 miljoner euro föregående år.

Figur 1 illustrerar ovan nämnda utveckling i diagramform; omsättningen sjönk markant år 2020, samtidigt som resultatförsämringen var ännu större. Det bör betonas att på grund av det åländska näringslivets ringa storlek kan olika bokföringstekniska åtgärder få stor genomslagskraft i statistiken (exempelvis avskrivningar eller reserveringar).

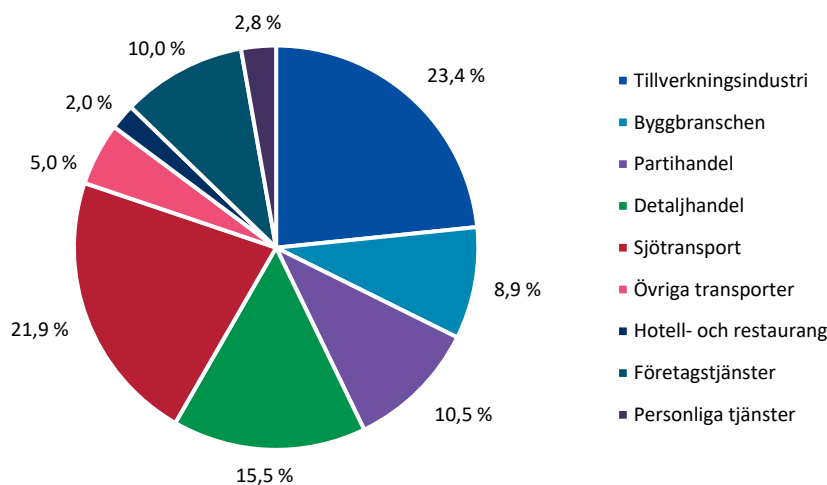
Figur 1. Företagens omsättning och resultat år 2001–2020 (miljoner euro)

Tillverkningsindustrin var år 2020 den största branschen sett till omsättning

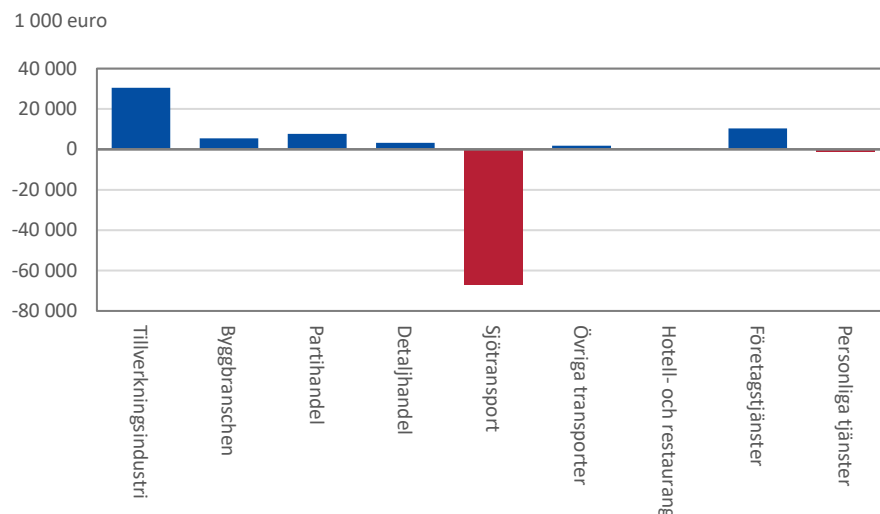
Sett till omsättningen har sjötransportbranschen tidigare varit Ålands absolut viktigaste näringsgren, trots att branschens andel av den totala omsättningen har uppvisat en sjunkande trend. År 2020 mer än halverades sjötransportbranschens omsättning och stod för ca 21,9 procent av den totala omsättningen. I stället var det år 2020 tillverkningsindustrin som hade den högsta omsättningen med ca 391 miljoner euro (ca 23,4 procent). Även detaljhandeln är en relativt stor bransch (ca 15,5 procent), tillsammans med partihandeln (10,5 procent) står handelsbranscherna för sammanlagt 26 procent av den totala omsättningen. Branschernas andel av omsättningen illustreras nedan i **figur 2**.

Figur 2. Branschernas andel av omsättningen år 2020

I **figur 3** illustreras att tillverkningsindustrin hade den högsta räkenskapsperiodens resultat med 30,5 miljoner euro (39,2 miljoner euro år 2019), följt av företagstjänster som hade en vinst på 10,4 miljoner euro (13,6 miljoner euro år 2019). Omfattningen av sjötransportbranschens svårigheter år 2020 illustreras väl i diagrammet, räkenskapsperiodens resultat var år 2020 en förlust på ca -67,0 miljoner euro (en vinst på 13,8 miljoner euro år 2019). Även branschen personliga tjänster redovisade en förlust år 2020, ca 1,1 miljoner euro (en förlust på 3,6 miljoner euro år 2019).

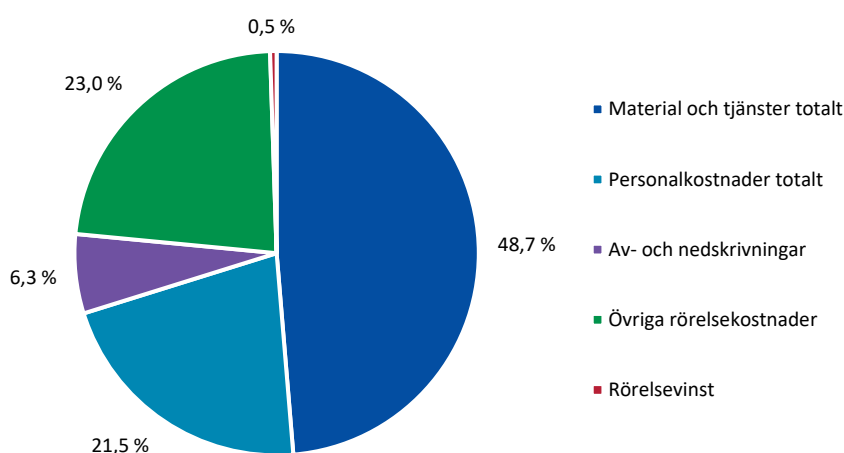
Figur 3. Räkenskapsperiodens resultat år 2020 fördelat på bransch

Fördelning av rörelsekostnader för alla företag

År 2020 hade företagen totala rörelseintäkter (inklusive förändring i produktlager och tillverkning för eget bruk) på ca 1 769 miljoner euro. Som framgår av **figur 4** användes 99,5 procent av intäkterna för att täcka rörelsekostnader av olika slag. *Material och tjänster* var den största kostnadsposten, 861 miljoner euro, ca 48,7 procent av rörelseintäkterna. *Personalkostnader* uppgick till 380 miljoner euro (21,5 procent). *Av- och nedskrivningar* motsvarade sammanlagt 112 miljoner euro (6,3 procent). Övriga rörelsekostnader uppgick till 406 miljoner euro (23,0 procent). Totalt uppgick rörelsekostnaderna till 1 760 miljoner euro, vilket ger ett rörelseresultat på ca nio miljoner euro (0,5 procent av rörelseintäkterna).

Figur 4. Företagens fördelning av rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020

Företagens balansräkning under åren 2001–2020

Tabell 2 nedan illustrerar utvecklingen för vissa utvalda poster ur balansräkningen för åren 2001–2020. År 2020 minskade balansomslutningen med 75,4 miljoner euro (2,9 procent). De *materiella tillgångarna* minskade med 2,2 procent och *fordringarna* minskade med 4,1 procent. Det *egna kapitalet* minskade med 4,8 procent medan det *främmande kapitalet* minskade med 0,5 procent. Antalet företag som ingår i undersökningen ökade från 1 006 år 2019 till 1 008 år 2020. Poster ur balansräkningen visas med löpande priser i **tabell 2** nedan:

Tabell 2. Utvalda poster ur balansräkningen åren 2001–2020

	Balans- omslutning	Materiella tillgångar totalt	Fordringar totalt	Eget kapital	Främmande kapital	Antal företag
Miljoner euro / antal företag						
2001	1 529,2	705,2	208,5	528,1	693,7	712
2002	1 550,8	690,6	242,8	571,2	669,8	715
2003	1 585,7	676,5	246,0	587,9	679,7	695
2004	1 786,3	823,4	245,8	674,7	813,8	698
2005	1 812,5	791,6	342,7	715,4	810,9	724
2006	1 772,5	771,4	276,0	646,2	822,9	765
2007	1 948,5	788,9	324,1	760,9	918,1	826
2008	2 293,4	969,6	423,0	747,8	1 253,6	858
2009	2 293,0	986,2	341,2	767,9	1 219,0	893
2010	2 323,3	895,4	466,7	810,7	1 195,9	888
2011	2 373,3	892,8	480,7	835,5	1 219,0	903
2012	2 519,4	1 039,5	520,5	980,8	1 212,3	923
2013	2 835,9	1 187,3	676,7	1 106,1	1 368,2	942
2014	2 678,4	1 102,0	503,5	938,3	1 365,1	937
2015	2 841,5	1 163,6	554,3	991,8	1 442,8	969
2016	2 741,4	1 123,1	534,4	1 001,8	1 356,3	972
2017	2 686,4	1 009,5	508,7	986,2	1 301,4	971
2018	2 771,6	1 121,1	539,7	1 002,3	1 351,3	976
2019	2 574,7	1 126,7	519,9	925,0	1 235,3	1 006
2020	2 499,2	1 102,0	498,5	880,6	1 229,7	1 008
Årsförändring, procent						
2001–2002	1,4	-2,1	16,4	8,2	-3,5	0,4
2002–2003	2,2	-2,0	1,3	2,9	1,5	-2,8
2003–2004	12,6	21,7	-0,1	14,8	19,7	0,4
2004–2005	1,5	-3,9	39,5	6,0	-0,4	3,7
2005–2006	-2,2	-2,6	-19,5	-9,7	1,5	5,7
2006–2007	9,9	2,3	17,4	17,8	11,6	8,0
2007–2008	17,7	22,9	30,5	-1,7	36,5	3,9
2008–2009	0,0	1,7	-19,3	2,7	-2,8	4,1
2009–2010	1,3	-9,2	36,8	5,6	-1,9	-0,6
2010–2011	2,2	-0,3	3,0	3,1	1,9	1,7
2011–2012	6,2	16,4	8,3	17,4	-0,5	2,2
2012–2013	12,6	14,2	30,0	12,8	12,9	2,1
2013–2014	-5,6	-7,2	-25,6	-15,2	-0,2	-0,5
2014–2015	6,1	5,6	10,1	5,7	5,7	3,4
2015–2016	-3,5	-3,5	-3,6	1,0	-6,0	0,3
2016–2017	-2,0	-10,1	-4,8	-1,6	-4,0	-0,1
2017–2018	3,2	11,1	6,1	1,6	3,8	0,5
2018–2019	-7,1	0,5	-3,7	-7,7	-8,6	3,1
2019–2020	-2,9	-2,2	-4,1	-4,8	-0,5	0,2

Goda nyckeltal för tillverkningsindustrin

Bokslutsstatistiken för år 2020 omfattar 112 företag inom *tillverkningsindustrin*. De olika näringsgrenar som finns representerade inom tillverkningsindustrin finns bifogade sist i meddelandet. De företag inom tillverkningsindustrin som undersökningen omfattar hade tillsammans ca 920 personer¹ anställda år 2020. Företagens storlek varierar från enmansföretag till företag med över hundra anställda. I undersökningsmaterialet utgör *livsmedel- och dryckestillverkning* den största undergruppen inom industribranschen² följt av *tillverkning av metallvaror, försörjning av el, gas, värme och kyla*, samt *trävaruindustri*. Tillverkningsindustrin stod för ca 6,9 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland samt 8,1 procent av Ålands BNP år 2019.

Tabell 3 visar resultat- och balansräkningen för tillverkningsindustrin totalt för åren 2019–2020. År 2020 var *omsättningen* knappt 391 miljoner euro, en minskning med 1,6 procent från år 2019. Den största kostnadsposten var *material och tjänster* totalt där utgifterna var nästan 196 miljoner euro. Andra betydande kostnadsposter var *personalkostnader totalt* som uppgick till knappt 74 miljoner euro samt *övriga rörelsekostnader* som uppgick till ca 61 miljoner euro. *Rörelsevinsten* var år 2020 drygt 45 miljoner euro, vilket var 13 procent lägre än under 2019. *Finansiella intäkter* har de senaste åren haft avgörande betydelse för tillverkningsindustrins resultat. År 2020 hade dessa finansiella intäkter förändrats till *finansiella kostnader*, vilka uppgick till nästan två miljoner euro (finansiella intäkter på 0,8 miljoner euro år 2019). *Räkenskapsperiodens resultat* blev därmed år 2020 ca 30 miljoner euro, vilket var 22,3 procent lägre än 2019.

I balansräkningen var *balansomslutningen* år 2020 lite mer än 686 miljoner euro (år 2019 ca 692 miljoner euro). På den aktiva sidan är de största posterna *materiella tillgångar totalt* (262 miljoner euro), *fordringar totalt* (ca 224 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (ca 106 miljoner euro). På den passiva sidan var det *egna kapitalet* knappt 272 miljoner euro och det *främmande kapitalet* nästan 361 miljoner euro.

I **tabell 4** och **figur 5** presenteras de olika finansiella nyckeltalen för *tillverkningsindustrin*. Nyckeltalen för branschen är goda. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är klart högre än skuldräntan, vilket innebär att avkastningen på det kapital företaget anskaffat är större än vad ersättningen till långivare är. *Driftsbidragsprocenten* borde inom industrin vara 10 – 25 procent, och med 17,3 procent uppfyller tillverkningsindustrin som helhet detta mål. *Rörelseresultatprocenten* för branschen som helhet är god och *nettoresultatprocenten* är klart positiv. Tillverkningsindustrin som helhet kännetecknas fortfarande av god *soliditet*. Både *kassalikviditeten* och *balanslikviditeten* har förbättrats något år 2020, båda nyckeltal kan betecknas goda.

¹ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

² Sett till antalet företag i grundmaterialet.

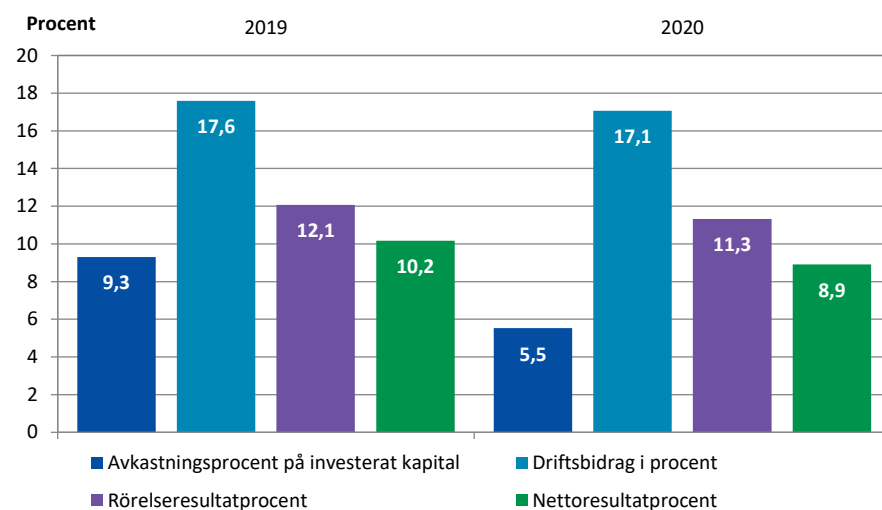
Tabell 3. Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	116	112
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	397 144	390 807
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	202	-792
Tillverkning för eget bruk	2 786	4 497
Övriga rörelseintäkter	14 043	4 770
Material och tjänster totalt	-198 333	-195 828
Personalkostnader totalt	-74 790	-73 628
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-22 708	-23 520
Övriga rörelsekostnader	-66 643	-61 252
Rörelsevinst (-förlust)	51 702	45 054
Finansiella intäkter och kostnader totalt	835	-1 958
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	52 537	43 096
Bokslutsdispositioner totalt	-4 650	-4 549
Direkta skatter totalt	-8 689	-8 077
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	39 197	30 470
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	8 989	8 586
Materiella tillgångar totalt	270 561	262 423
Placeringar totalt	98 657	105 652
Bestående aktiva	378 207	376 661
Omsättningstillgångar totalt	53 644	51 820
Fordringar totalt	233 432	224 479
Finansiella värdepapper totalt	418	467
Kassa och banktillgodohavanden	26 233	32 826
Rörliga aktiva totalt	313 728	309 592
Aktiva totalt	691 936	686 252
PASSIVA		
Eget kapital totalt	267 345	271 951
Akkumulerade bokslutsdispositioner	51 472	53 570
Obligatoriska reserveringar totalt	256	0
Kortfristigt främmande kapital totalt	165 253	153 119
Långfristigt främmande kapital totalt	207 610	207 611
Passiva totalt	691 936	686 252

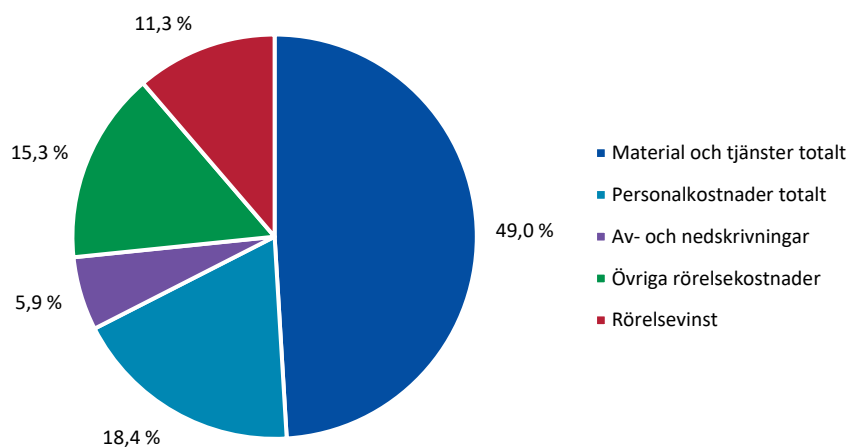
Tabell 4. Tillverkningsindustrins nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	395 576			
Omsättning i 1 000 euro	390 807			
Avkastningsprocent på investerat kapital	8,0	-2,3	7,0	17,1
Skuldränta	1,3	0,0	0,8	1,9
Driftsbidrag i procent	17,3	2,9	12,5	26,1
Rörelseresultatprocent	11,4	0,0	5,3	17,5
Nettoresultatprocent	8,9	-0,9	4,1	14,4
Personalkostnader i procent av omsättningen	18,8	13,1	24,9	38,6
Soliditet	47,4	8,0	41,3	70,8
Kassalikviditet	1,7	0,7	1,6	3,5
Balanslikviditet	2,0	1,0	2,2	4,6

Figur 5. Tillverkningsindustrins resultatnyckeltal 2019–2020

Figur 6. Tillverkningsindustrins rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020

Den årliga variationen ofta stor inom byggbranschen

För år 2020 ingick 167 företag inom *byggbranschen* i bokslutsstatistiken. De företag som ingår i bokslutsstatistiken sysselsatte tillsammans ca 670 personer³. Byggbranschen stod för ca 6,1 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland år 2019 och dess andel av BNP år 2019 var ca 4,9 procent. Byggbranschen domineras av underbranschen *byggande av bostadshus och andra byggnader*, både i antal företag (ungefär 41 procent av företagen i byggbranschen) och i omsättning (drygt 48 procent av omsättningen).

Tabell 5 visar resultat- och balansräkningen för byggbranschen totalt. Byggbranschen uppvisade under år 2020 en *omsättning* på ca 150 miljoner euro (en minskning med 9,3 procent). De största kostnadsposterna var *material och tjänster* totalt på 89 miljoner euro (en minskning med 14,2 procent) och *personalkostnader* totalt på 36 miljoner euro (en ökning med 0,2 procent). *Räkenskapsperiodens vinst* var ca 5,5 miljoner euro (en minskning med 15,9 procent från år 2019).

De tio största företagen stod för nästan 44 procent av byggbranschens omsättning 2020 (51 procent 2019). Dessa företag stod samtidigt för endast drygt elva procent av vinsten (58 procent år 2019). De allra största byggprojekten kan ha relativt stor inverkan på branschens olika nyckeltal beroende på vilken fas projekten befinner sig i. Till exempel omsättning och mängden främmande kapital uppvisar ofta betydande årliga variationer.

Balansomslutningen för byggbranschen var knappt 145 miljoner euro år 2020 (en ökning med 0,4 procent). De största posterna på den aktiva sidan var *materiella tillgångar totalt* (ca 42 miljoner euro), *omsättningstillgångar totalt* (knappt 39 miljoner euro), *fordringar totalt* (nästan 31 miljoner euro) samt *kassa och banktillgodohavanden* (ca 23 miljoner euro). På den passiva sidan är det *egna kapitalet* 68 miljoner euro och det *främmande kapitalet* 75 miljoner euro. Det egna kapitalet minskade således med 0,5 procent, medan det främmande kapitalet ökade med 1,0 procent. De största förändringarna jämfört med 2019 på den aktiva sidan är att *omsättningstillgångar totalt* ökat med ca 3,0 miljoner euro, samtidigt som *materiella tillgångar totalt* samt *fordringar totalt* minskade med 2,1 miljoner euro respektive 1,5 miljoner euro. Den största förändringen på den passiva sidan är att det *kortfristigt främmande kapitalet* ökade med 2,6 miljoner euro samtidigt som det *långfristiga främmande kapitalet* minskade med 1,9 miljoner euro.

Tabell 6 och **figur 7** presenterar de olika nyckeltalen för byggbranschen. På grund av de stora årliga variationerna i till exempel omsättning varierar även värden för flera nyckeltal från år till år. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är i likhet med tidigare år betydligt högre än *skuldräntan*, vilket är bra. Både *driftsbidraget i procent* och *rörelseresultatprocenten* var svaga. *Nettoresultatprocenten* försämrades något igen, och uppgick till 3,3 procent. *Personalkostnaderna i procent av omsättningen* var 24,3 procent för byggbranschen år 2020. Nyckeltalen som visar kapitalstrukturen försämrades något jämfört med 2019. *Soliditetsprocenten* är god – den låg 2020 på 48 procent. Likviditeten kan fortsättningsvis betecknas som tillfredsställande, *kassalikviditeten* var knappt 1,0 procent (på gränsen till god) och *balanslikviditeten* var 1,6 procent.

³ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

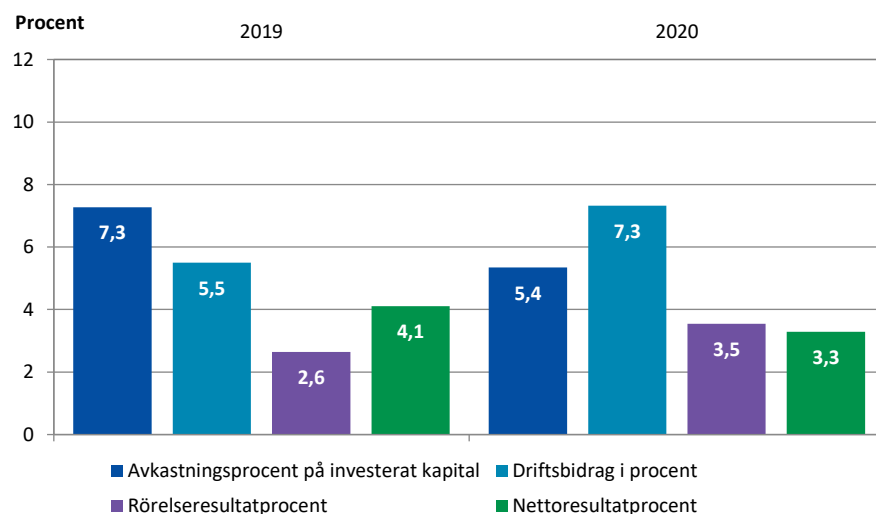
Tabell 5. Byggbranschens totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	161	167
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	164 934	149 653
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-3 909	-1 324
Tillverkning för eget bruk	51	1 051
Övriga rörelseintäkter	3 305	3 744
Material och tjänster totalt	-104 163	-89 348
Personalkostnader totalt	-36 220	-36 307
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-4 819	-5 790
Övriga rörelsekostnader	-14 740	-16 259
Rörelsevinst (-förlust)	4 439	5 421
Finansiella intäkter och kostnader totalt	4 822	1 475
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	9 261	6 896
Bokslutsdispositioner totalt	-336	500
Direkta skatter totalt	-2 347	-1 863
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	6 578	5 533
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	794	884
Materiella tillgångar totalt	43 856	41 712
Placeringar totalt	8 899	9 460
Bestående aktiva	53 549	52 056
Omsättningstillgångar totalt	35 782	38 775
Fordringar totalt	32 000	30 523
Finansiella värdepapper totalt	711	729
Kassa och banktillgodohavanden	22 024	22 563
Rörliga aktiva totalt	90 517	92 591
Aktiva totalt	144 066	144 647
PASSIVA		
Eget kapital totalt	68 516	68 167
Akkumulerade bokslutsdispositioner	1 589	1 386
Obligatoriska reserveringar totalt	0	404
Kortfristigt främmande kapital totalt	53 827	56 456
Långfristigt främmande kapital totalt	20 134	18 234
Passiva totalt	144 066	144 647

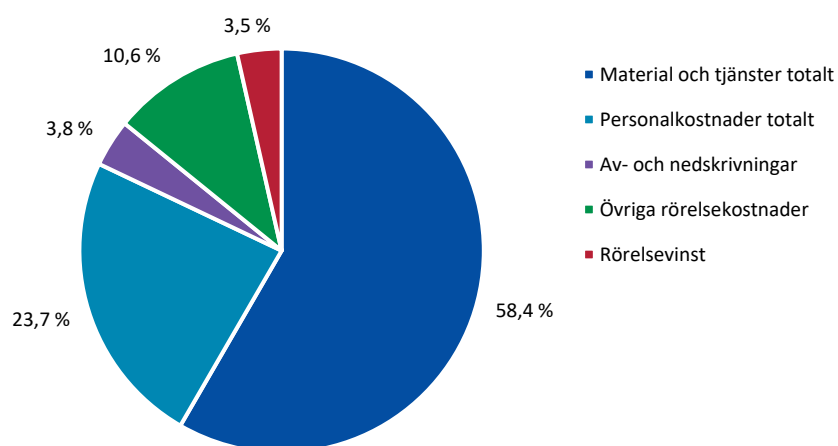
Tabell 6. Byggbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	153 124			
Omsättning i 1 000 euro	149 653			
Avkastningsprocent på investerat kapital	5,4	-0,6	10,6	36,2
Skuldränta	0,8	0,1	0,9	1,8
Driftsbidrag i procent	7,3	2,2	8,2	20,5
Rörelseresultatprocent	3,5	-1,6	4,4	14,2
Nettoresultatprocent	3,3	-2,4	3,5	12,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	24,3	10,3	26,3	40,5
Soliditet	48,1	19,3	47,5	72,4
Kassalikviditet	1,0	0,6	1,4	4,3
Balanslikviditet	1,6	1,0	1,8	4,9

Figur 7. Byggbranschens resultatnyckeltal 2019–2020

Figur 8. Byggbranschens rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020

Minskad omsättning för partihandeln, minskad vinst för detaljhandeln

Handeln är här uppdelad i parti- och detaljhandel. *Partihandeln* i undersökningen omfattar 82 företag och antalet sysselsatta uppgick till knappt 310 år 2020⁴. *Detaljhandeln* i sin tur representeras i undersökningen av 133 företag, som tillsammans sysselsatte nästan 680 personer år 2020⁵. Partihandeln stod för ca 2,0 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2019, medan detaljhandels andel av arbetsplatserna var ca 6,2 procent (sammanlagt 8,3 procent). Partihandels andel av BNP uppgick till ca 1,8 procent år 2019 medan detaljhandels andel var ungefär 4,3 procent (sammanlagt 6,1 procent).

Resultat- och balansräkningen för partihandeln totalt presenteras i **tabell 7**, medan detaljhandels resultat- och balansräkning presenteras i **tabell 8**. Partihandels *omsättning* uppgick 2020 till närmare 176 miljoner euro, medan detaljhandels omsättning var ca 259 miljoner euro. Den sammanlagda omsättningen inom handeln var alltså cirka nästan 435 miljoner euro år 2020 (ca 472 miljoner euro år 2019). Inom partihandeln är det några få stora företag som dominerar branschen, av partihandels 82 företag stod de fem största företagen för 64 procent av branschens totala omsättning men bara 21,5 procent av räkenskapsperiodens vinst. Inom detaljhandeln stod de fem största bolagen för nästan 59 procent av omsättningen, men redovisade tillsammans en förlust på drygt 1,3 miljoner euro. Detta tyder på att coronapandemin och de tillhörande restriktionerna inverkarde mer negativt på de största företagen.

För både parti- och detaljhandeln är den största kostnadsposten *material och tjänster* totalt (135 miljoner euro respektive 195 miljoner euro). *Rörelsevinsten* var för partihandeln 7,3 miljoner euro och för detaljhandeln 11,1 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens vinst* var för partihandeln 7,6 miljoner euro (en ökning med 12,5 procent från 2019). För detaljhandeln var *räkenskapsperiodens vinst* ca 3,2 miljoner euro (en minskning med närmare 41 procent från 2019).

Balansomslutningen var för partihandeln knappt 132 miljoner euro (139 miljoner 2019) och för detaljhandeln nästan 151 miljoner euro (157 miljoner 2019). För partihandeln var den största posten på den aktiva sidan *fordringar totalt* (närmare 37 miljoner euro) medan det för detaljhandeln var *materiella tillgångar* (ca 46 miljoner euro). För partihandeln var det *egna kapitalet* ca 76 miljoner euro och det *främmande kapitalet* ungefär 55 miljoner euro. Detaljhandels *egna kapital* var 70 miljoner euro och det *främmande kapitalet* knappt 76 miljoner euro.

De olika nyckeltalen för partihandeln presenteras i **tabell 9**, medan detaljhandels nyckeltal presenteras i **tabell 10**. Både detaljhandels och partihandels *avkastningsprocent på investerat kapital* var klart högre än branschernas *skuldränta*. *Driftsbidragsprocenten* borde inom handeln vara mellan 2 – 10 procent, och både parti- och detaljhandeln som helhet uppfyllde detta mål. *Rörelseresultatprocenten* förstärktes något för både parti- och detaljhandeln 2020, *nettoresultatprocenten* förbättrades för partihandeln men försämrades för detaljhandeln. *Soliditeten* var god för både partihandeln och för detaljhandeln. *Kassalikviditeten* och *balanslikviditeten* var goda för partihandeln, men bara tillfredställande för detaljhandeln.

⁴ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

⁵ Samma som ovan.

Tabell 7. Partihandelns totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	83	82
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	212 512	175 679
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-2 393	-166
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	1 627	4 798
Material och tjänster totalt	-164 188	-135 212
Personalkostnader totalt	-21 517	-19 027
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 607	-2 355
Övriga rörelsekostnader	-19 622	-16 456
Rörelsevinst (-förlust)	3 812	7 262
Finansiella intäkter och kostnader totalt	4 412	2 337
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	8 224	9 599
Bokslutsdispositioner totalt	-371	-856
Direkta skatter totalt	-1 058	-1 095
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	6 796	7 648
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	800	774
Materiella tillgångar totalt	21 125	21 536
Placeringar totalt	30 256	30 688
Bestående aktiva	52 180	52 998
Omsättningstillgångar totalt	28 337	27 288
Fordringar totalt	41 121	36 533
Finansiella värdepapper totalt	2 877	793
Kassa och banktillgodohavanden	14 365	14 341
Rörliga aktiva totalt	86 700	78 955
Aktiva totalt	138 881	131 953
PASSIVA		
Eget kapital totalt	62 056	76 334
Akkumulerade bokslutsdispositioner	690	743
Obligatoriska reserveringar totalt	23	0
Kortfristigt främmande kapital totalt	52 301	29 415
Långfristigt främmande kapital totalt	23 811	25 461
Passiva totalt	138 881	131 953

Tabell 8. Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	144	133
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	259 942	258 952
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-1	-2
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	3 387	5 004
Material och tjänster totalt	-195 484	-195 360
Personalkostnader totalt	-30 546	-29 438
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-4 486	-4 003
Övriga rörelsekostnader	-23 502	-24 050
Rörelsevinst (-förlust)	9 309	11 103
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-6	-2 828
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	9 303	8 274
Bokslutsdispositioner totalt	-2 443	-3 494
Direkta skatter totalt	-1 396	-1 545
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	5 465	3 235
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 448	1 274
Materiella tillgångar totalt	50 298	45 922
Placeringar totalt	29 590	27 960
Bestående aktiva	81 337	75 156
Omsättningstillgångar totalt	36 312	39 650
Fordringar totalt	22 823	18 822
Finansiella värdepapper totalt	148	829
Kassa och banktillgodohavanden	16 027	16 367
Rörliga aktiva totalt	75 310	75 667
Aktiva totalt	156 647	150 823
PASSIVA		
Eget kapital totalt	70 587	69 619
Akkumulerade bokslutsdispositioner	5 499	5 125
Obligatoriska reserveringar totalt	230	554
Kortfristigt främmande kapital totalt	52 285	59 533
Långfristigt främmande kapital totalt	28 046	15 993
Passiva totalt	156 647	150 823

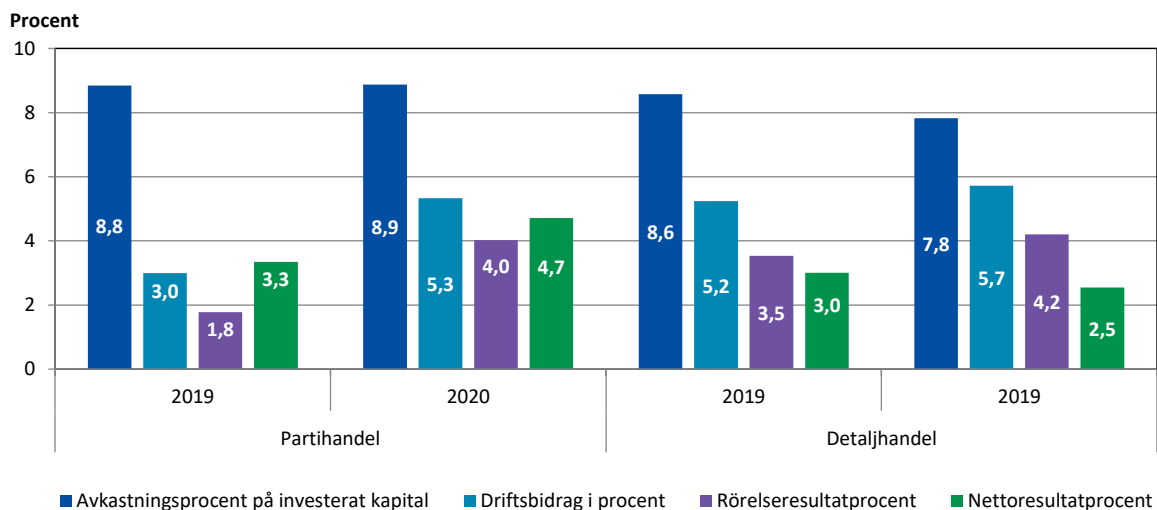
Tabell 9. Partihandelns nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	180 477			
Omsättning i 1 000 euro	175 679			
Avkastningsprocent på investerat kapital	8,9	0,7	12,3	26,0
Skuldränta	1,1	0,0	0,3	1,8
Driftsbidrag i procent	5,3	1,3	6,6	15,4
Rörelseresultatprocent	4,0	0,4	4,3	13,6
Nettoresultatprocent	4,7	0,0	4,1	12,6
Personalkostnader i procent av omsättningen	10,8	2,4	11,4	31,2
Soliditet	58,4	26,4	51,9	73,2
Kassalikviditet	1,8	0,7	1,3	2,4
Balanslikviditet	2,7	1,2	2,1	3,6

Tabell 10. Detaljhandelns nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	263 956			
Omsättning i 1 000 euro	258 952			
Avkastningsprocent på investerat kapital	7,8	0,0	9,2	23,9
Skuldränta	1,0	0,1	0,8	1,9
Driftsbidrag i procent	5,7	1,3	4,9	12,1
Rörelseresultatprocent	4,2	0,4	3,8	9,7
Nettoresultatprocent	2,5	-0,2	3,1	7,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	11,4	6,7	13,8	23,9
Soliditet	49,6	11,8	39,9	65,6
Kassalikviditet	0,6	0,3	0,9	2,0
Balanslikviditet	1,3	1,1	2,0	3,6

Figur 9. Handelns resultatnyckeltal 2019–2020

Coronapandemins restriktioner förödande för sjötransportbranschen

Transportbranschen har här indelats i två huvudgrupper, *sjötransport* och *övrig transport*. Dessa presenteras var för sig. Antal företag i undersökningen som ingick i sjöfartsbranschen var 26 stycken år 2020 och antalet anställda uppgick till ca 2 460 personer⁶. Underlaget inkluderar företag med varierande personalstorlek; nästan hälften av företagen sysselsätter 0 till 4 personer, men branschen omfattar även större rederier. De övriga transportererna, som omfattar land- och lufttransporter, stödtjänster till transport, samt postverksamhet, bestod av 43 företag år 2020. Dessa sysselsatte tillsammans ca 450 arbetstagare⁷. Branschen består till stor del av företag med ett fåtal anställda, men även flertalet medelstora och stora företag. Transportbranschen stod för knappt 17 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2019, varav sjötransportbranschen stod för ca 13 procentenhet. Transportbranschens bidrag till BNP låg 2019 på ca 20 procent, varav sjötransporterna stod för närmare 16 procent.

Resultat- och balansräkningen för sjötransportbranschen presenteras i **tabell 11**, medan den övriga transportbranschens resultat- och balansräkning presenteras i **tabell 12**. Sjötransportbranschens omsättning och rörelseresultat minskade för femte året i rad, år 2020 på grund av coronapandemins restriktioner som omöjliggjorde en normal verksamhet. *Omsättningen* för sjötransportbranschen uppgick 2020 till ca 366 miljoner euro (en minskning med nästan 386 miljoner eller 51,3 procent jämfört med 2019) medan *rörelseresultatet* uppgick till -69 miljoner euro (en minskning med nästan 81 miljoner euro). *Finansiella intäkter- och kostnader* var ca -18 miljoner euro (en minskning med 22,5 miljoner euro) medan *bokslutsdispositioner totalt* var närmare 21 miljoner euro. Detta innebär att *räkenskapsperiodens resultat* minskade med hela 80,8 miljoner euro och slutade med en förlust på ca 67 miljoner euro. *Omsättningen* för den övriga transportbranschen minskade 2020 med 10,6 miljoner euro (-11,5 procent) och uppgick till knappt 84 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens vinst* minskade i sin tur med 4,0 miljoner och uppgick till ca 1,8 miljoner euro.

Balansomslutningen för sjötransportbranschen var ca 933 miljoner euro (minskning med 69 miljoner euro från 2019), medan den var 132 miljoner euro för den övriga transportbranschen (-4,3 procent). Den aktiva sidan domineras både hos sjötransportbranschen och hos den övriga transportbranschen av *materiella tillgångar totalt* (525 miljoner euro respektive 103 miljoner euro). Det *egna kapitalet* hos sjötransportbranschen var 199 miljoner euro medan det *främmande kapitalet* var 429 miljoner euro. Hos den övriga transportbranschen var det *egna kapitalet* knappt 60 miljoner euro medan det *främmande kapitalet* var nästan 63 miljoner euro.

Sjötransportbranschens olika nyckeltal presenteras i **tabell 13**, medan den övriga transportbranschens nyckeltal presenteras i **tabell 14**. Både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen redovisar ett negativt rörelseresultat, vilket i förlängningen leder till att *avkastningsprocenten på investerat kapital (ROI)* är negativt. Avkastningsprocenten på investerat kapital är således även lägre än *skuldräntan*. Även *rörelseresultat-* och *nettoresultatprocenten* är negativa för både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen år 2020. Både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen har dock fortsättningsvis mycket god *soliditet*. *Likviditeten* försämrades något för bägge branscher, och båda hade en god *kassalikviditet* (övriga transportbranschen på gränsen till tillfredsställande) och en tillfredsställande *balanslikviditet*.

På grund av de speciella omständigheterna år 2020 är det svårt att göra djupare analyser av branscherna sjötransport samt övriga transporters resultat och nyckeltal. Klart är att restriktionerna varit förödande för verksamheten år 2020, och även i förlängningen påverkat både *soliditet* och *likviditet* i negativ riktning.

⁶ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

⁷ Samma som ovan.

Tabell 11. Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	26	26
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	751 358	365 785
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	29 661	56 317
Material och tjänster totalt	-213 751	-110 232
Personalkostnader totalt	-162 208	-113 111
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-45 750	-46 287
Övriga rörelsekostnader	-347 402	-221 519
Rörelsevinst (-förlust)	11 907	-69 047
Finansiella intäkter och kostnader totalt	4 635	-17 816
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	16 541	-86 863
Bokslutsdispositioner totalt	158	20 844
Direkta skatter totalt	-2 903	-976
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	13 797	-66 995
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	7 163	6 919
Materiella tillgångar totalt	538 189	525 221
Placeringar totalt	134 910	142 326
Bestående aktiva	680 261	674 466
Omsättningstillgångar totalt	21 706	15 753
Fordringar totalt	121 229	120 706
Finansiella värdepapper totalt	0	0
Kassa och banktillgodohavanden	178 882	122 458
Rörliga aktiva totalt	321 817	258 917
Aktiva totalt	1 002 078	933 383
PASSIVA		
Eget kapital totalt	263 614	198 836
Akkumulerade bokslutsdispositioner	325 564	299 465
Obligatoriska reserveringar totalt	0	6 178
Kortfristigt främmande kapital totalt	211 041	217 331
Långfristigt främmande kapital totalt	201 860	211 573
Passiva totalt	1 002 078	933 383

Tabell 12. Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	38	43
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	94 778	83 844
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-3	0
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	1 750	2 203
Material och tjänster totalt	-38 352	-40 294
Personalkostnader totalt	-26 411	-22 777
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-8 777	-15 579
Övriga rörelsekostnader	-14 714	-11 302
Rörelsevinst (-förlust)	8 272	-3 905
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-716	-977
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	7 556	-4 882
Bokslutsdispositioner totalt	-450	7 109
Direkta skatter totalt	-1 305	-384
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	5 801	1 844
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	776	262
Materiella tillgångar totalt	103 661	102 833
Placeringar totalt	3 395	2 988
Bestående aktiva	107 831	106 084
Omsättningstillgångar totalt	1 181	3 490
Fordringar totalt	16 222	14 282
Finansiella värdepapper totalt	910	558
Kassa och banktillgodohavanden	11 955	7 704
Rörliga aktiva totalt	30 268	26 034
Aktiva totalt	138 099	132 118
PASSIVA		
Eget kapital totalt	60 150	59 810
Akkumulerade bokslutsdispositioner	17 298	9 799
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Kortfristigt främmande kapital totalt	23 382	22 695
Långfristigt främmande kapital totalt	37 270	39 814
Passiva totalt	138 099	132 118

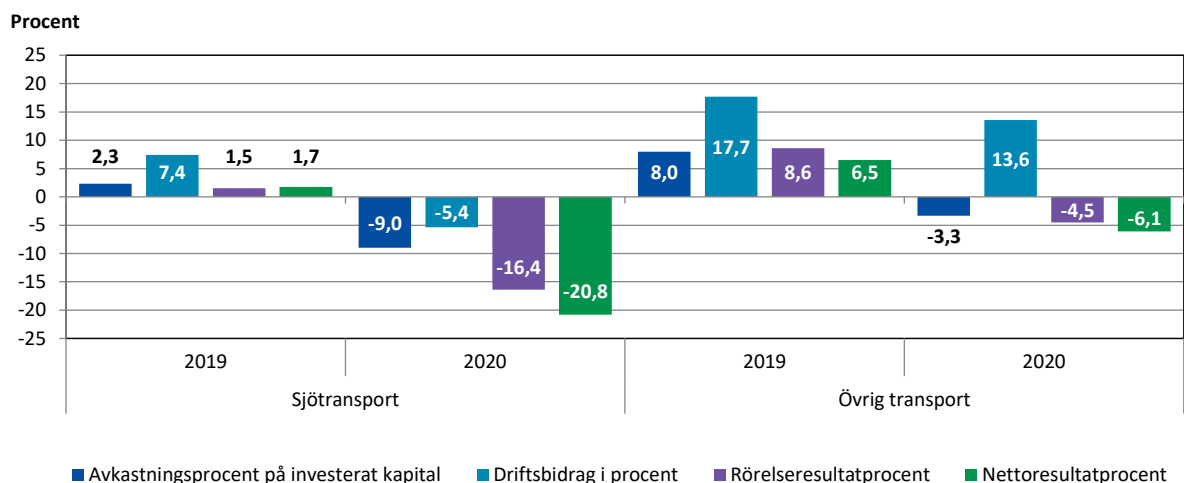
Tabell 13. Sjötransportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	422 102			
Omsättning i 1 000 euro	365 785			
Avkastningsprocent på investerat kapital	-9,0	0,3	3,8	27,3
Skuldränta	4,4	0,0	1,1	2,1
Driftsbidrag i procent	-5,4	1,3	8,8	21,0
Rörelseresultatprocent	-16,4	-2,2	3,9	19,0
Nettoresultatprocent	-20,8	-0,8	3,4	19,7
Personalkostnader i procent av omsättningen	30,9	23,0	35,5	66,2
Soliditet	53,4	21,3	45,8	91,5
Kassalikviditet	1,1	0,6	2,1	6,7
Balanslikviditet	1,2	0,6	2,1	6,7

Tabell 14. Övriga transportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	86 047			
Omsättning i 1 000 euro	83 844			
Avkastningsprocent på investerat kapital	-3,3	2,1	10,8	49,6
Skuldränta	2,3	0,3	1,2	2,6
Driftsbidrag i procent	13,6	8,8	21,8	36,5
Rörelseresultatprocent	-4,5	2,9	8,4	19,3
Nettoresultatprocent	-6,1	0,0	5,3	14,4
Personalkostnader i procent av omsättningen	27,2	6,7	27,3	43,3
Soliditet	52,7	7,1	29,8	61,9
Kassalikviditet	1,0	0,7	1,3	2,6
Balanslikviditet	1,1	0,7	1,6	2,7

Figur 10. Transportbranschens resultatnyckeltal år 2019–2020

Minskad omsättning och vinst i hotell- och restaurangbranschen

I undersökningen omfattades *hotell- och restaurangbranschen* år 2020 av 106 företag, vars anställda uppgick till ca 550 personer⁸. Branschen svarade år 2019 för ca 4,2 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland och dess andel av BNP uppgick år 2019 till ca 2,2 procent. Likt branschen detaljhandel bör här noteras att den låga BNP-andelen i jämförelse med sysselsättningen tyder på lägre arbetsproduktivitet än i övriga ekonomin. Branschen innefattar restauranger, kaféer, hotell, och andra övernattningsanläggningar.

Resultat- och balansräkningen för hotell- och restaurangbranschen totalt presenteras i **tabell 15**. År 2020 omsatte hotell- och restaurangbranschen 34 miljoner euro (en minskning med mer än 30 procent sedan år 2019). Minskningen kan, i likhet med transportbranschen, härledas till coronapandemins restriktioner vilka i många fall omöjliggjorde en normal verksamhet. De fem största företagen stod 2020 för närmare 31 procent av branschens totala *omsättning*. De fem största företagen redovisade tillsammans en förlust på ca 0,5 miljoner euro. De stora kostnadsposterna var *material och tjänster totalt* (knappt 13 miljoner euro) samt *personalkostnader totalt* (drygt 12 miljoner euro). *Rörelseresultatet* uppgick år 2020 till en marginell förlust, medan *räkenskapsperiodens resultat* var positivt – knappt 0,6 miljoner euro (en minskning med hela 77 procent sedan 2019).

Balansomslutningen uppgick 2020 till 83 miljoner euro. Den dominerande posten på den aktiva sidan var *materiella tillgångar totalt* med nästan 45 miljoner euro. Förutom denna var de största posterna *kassa och banktillgodohavanden* (12,2 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (8,6 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var 27 miljoner euro och det *främmande kapitalet* 55 miljoner euro.

Nyckeltalen för hotell- och restaurangbranschen år 2020 presenteras i **tabell 16**.

Resultatnyckeltalen har försämrats jämfört med föregående år, men *soliditet* och *likviditet* tycks ha förbättrats. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* var samma som *skuldräntan* (1,8 procent). *Driftsbidragsprocenten*, som inom tjänstebanscherorna borde vara mellan 5–15 procent, låg på 7,4 procent. *Rörelseresultatprocenten* är svag för branschen som helhet men *nettoresultatprocenten* är positiv, vilket innebär att branschen kan betecknas som lönsam. Den undre kvartilen för *nettoresultatprocenten* är dock -12,9. *Personalkostnader i procent av omsättningen* är för hotell- och restaurangbranschen mycket höga (drygt 36 procent) vilket indikerar att branschen är mycket personalintensiv. Soliditeten förstärktes årligen under perioden 2014–2018, men försvagades marginellt 2019, men år 2020 har soliditeten igen förbättrats. Soliditeten kan betecknas som tillfredsställande. *Kassalikviditeten* var god medan *balanslikviditeten* var tillfredsställande för branschen som helhet.

⁸ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

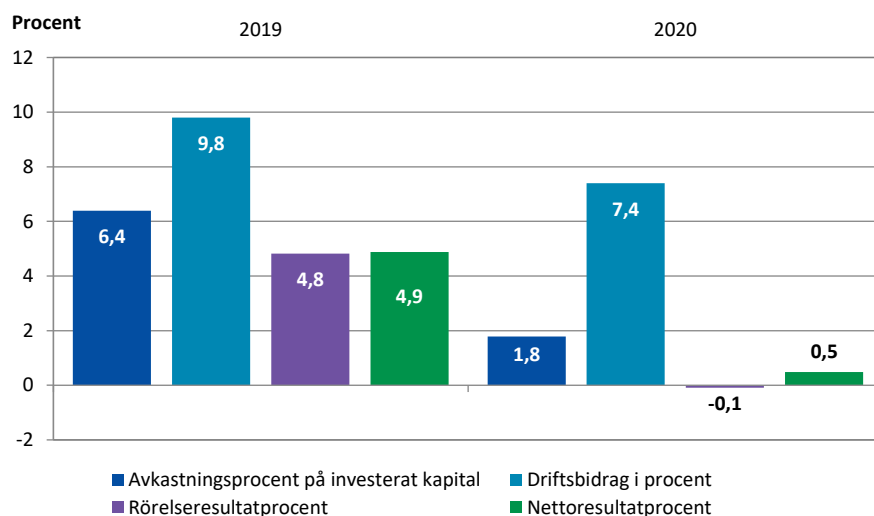
Tabell 15. Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	103	106
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	49 056	34 275
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-86	5
Tillverkning för eget bruk	40	0
Övriga rörelseintäkter	1 292	3 753
Material och tjänster totalt	-14 330	-12 728
Personalkostnader totalt	-18 224	-12 403
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 512	-2 848
Övriga rörelsekostnader	-12 811	-10 090
Rörelsevinst (-förlust)	2 425	-36
Finansiella intäkter och kostnader totalt	521	460
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	2 945	425
Bokslutsdispositioner totalt	22	387
Direkta skatter totalt	-488	-242
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	2 479	569
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	2 492	1 573
Materiella tillgångar totalt	44 008	44 727
Placeringar totalt	5 988	8 597
Bestående aktiva	52 488	54 897
Omsättningstillgångar totalt	4 902	5 577
Fordringar totalt	5 090	5 279
Finansiella värdepapper totalt	1 068	5 029
Kassa och banktillgodohavanden	8 914	12 227
Rörliga aktiva totalt	19 973	28 112
Aktiva totalt	72 461	83 009
PASSIVA		
Eget kapital totalt	19 593	27 253
Akkumulerade bokslutsdispositioner	528	449
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Kortfristigt främmande kapital totalt	21 328	16 303
Långfristigt främmande kapital totalt	31 012	39 003
Passiva totalt	72 461	83 009

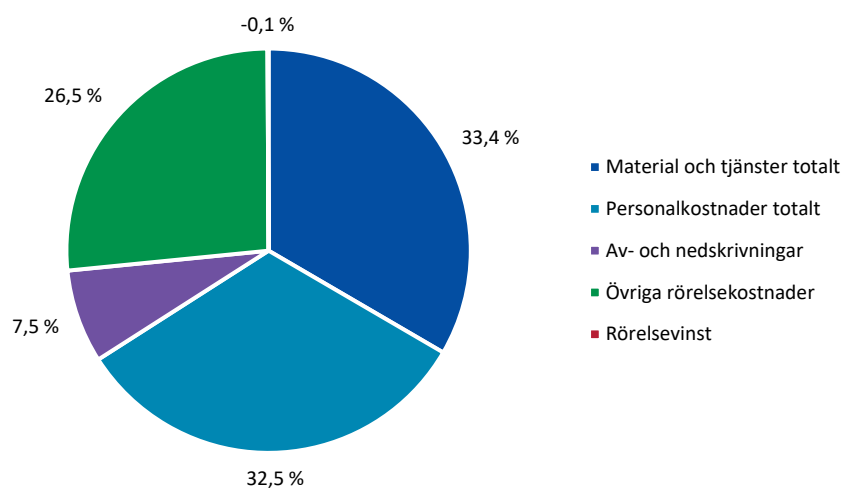
Tabell 16. Hotell- och restaurangbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	38 028			
Omsättning i 1 000 euro	34 275			
Avkastningsprocent på investerat kapital	1,8	-4,2	3,1	20,2
Skuldränta	1,8	0,6	1,5	2,3
Driftsbidrag i procent	7,4	1,2	10,2	25,5
Rörelseresultatprocent	-0,1	-8,7	2,0	13,4
Nettoresultatprocent	0,5	-12,9	0,9	12,8
Personalkostnader i procent av omsättningen	36,2	14,0	27,1	44,9
Soliditet	33,4	3,4	28,7	73,7
Kassalikviditet	1,4	0,6	1,3	6,9
Balanslikviditet	1,7	0,7	1,5	8,3

Figur 11. Hotell- och restaurangbranschens resultatnyckeltal 2019–2020

Figur 12. Hotell- och restaurangbranschens rörelsekostnader och rörelseresultat år 2020

Ökad omsättning inom företagstjänster

Tjänstebranschen har här indelats i två huvudgrupper, *företagstjänster* och *personliga tjänster*. Dessa presenteras var för sig. Antalet företag i undersökningen som ingick i företagstjänster var 239 stycken år 2020 och antalet anställda uppgick till ca 910 personer⁹. Branschen personliga tjänster bestod av 100 företag år 2020 och dessa sysselsatte tillsammans ca 390 arbetstagare¹⁰. Sammanlagt omfattar således tjänstebranschen 339 företag som tillsammans sysselsatte 1 300 arbetstagare. Tjänstebranschen består till stor del av företag med ett fåtal anställda, ca 75 procent av företagen sysselsätter mindre än fem anställda. De anställda inom tjänstebranschen omfattade sammanlagt 15 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2019. BNP för de berörda tjänstenäringarna uppgick till drygt elva procent år 2019 (observera att endast privata sektorn ingår i dessa arbetsplats- och BNP-siffror, inte offentlig förvaltning).

Tabell 17 visar resultat- och balansräkningen för företagstjänster medan **tabell 18** visar motsvarande för personliga tjänster. Branschen företagstjänster uppvisade år 2020 en *omsättning* på nästan 167 miljoner euro (en ökning med 5,2 procent från föregående år) medan branschen personliga tjänster uppvisade en omsättning på knappt 47 miljoner euro (en minskning med 9,7 procent sedan år 2019). De största kostnadsposterna för branschen företagstjänster var *material och tjänster totalt* (ca 70 miljoner euro) och *personalkostnader totalt* (ca 58 miljoner euro). För branschen personliga tjänster var de största kostnadsposterna material och tjänster totalt (drygt 12 miljoner euro) och personalkostnader totalt (nästan 16 miljoner euro). Inom företagstjänster redovisades ett *rörelseresultat* på 14 miljoner euro, och inom personliga tjänster -0,5 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens resultat* var för företagstjänster en vinst på 10,4 miljoner euro och för personliga tjänster en förlust på ca -1,1 miljoner euro.

Balansomslutningen var 179 miljoner euro för branschen företagstjänster och 58 miljoner euro för branschen personliga tjänster. De största posterna på den aktiva sidan var för företagstjänster *materiella tillgångar totalt* (44 miljoner euro), *fordringar totalt* (40 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (36 miljoner euro). För personliga tjänster var de största posterna *kassa och banktillgodohavanden* (drygt 20 miljoner euro) och materiella tillgångar totalt (ca 13 miljoner euro). *Det egna kapitalet* var inom företagstjänster ca 93 miljoner euro och inom personliga tjänster knappt 16 miljoner euro. *Det främmande kapitalet* var inom företagstjänster 76 miljoner euro och inom personliga tjänster 42 miljoner euro.

Företagstjänsternas olika nyckeltal presenteras i **tabell 19**, medan de personliga tjänsternas nyckeltal presenteras i **tabell 20**. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är god för företags- medan den är negativ för personliga tjänster totalt sett. *Driftsbidragsprocenten* inom tjänstebranscherna borde vara mellan 5–15 procent, och båda branscher uppfyller målvärdet (företagstjänster 12,6 procent, personliga tjänster 6,7 procent). *Rörelseresultatprocenten* var nöjaktig för företagstjänster medan *nettoresultatprocenten* var positiv. Det sammantaget negativa resultatet för personliga tjänster innebär att både rörelseresultat- och nettoresultatprocenten är negativa för branschen. Både företagstjänster och personliga tjänster har höga *personalkostnader i procent av omsättningen*, nästan i nivå med hotell- och restaurangbranschen. Eftersom tjänstebranscherna består av många olika typer av företag finns det dock stor variation på denna punkt. *Soliditeten* för företagstjänster är synnerligen god, medan den för personliga tjänster endast är tillfredsställande. Både *kassalikviditeten* samt *balanslikviditeten* är goda för tjänstebranscherna.

⁹ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

¹⁰ Samma som ovan.

Tabell 17. Företagstjänsternas totala resultat- och balansräkning

	2019	2020
Antal företag	235	239
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	158 512	166 689
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	104	16
Tillverkning för eget bruk	1 765	3 283
Övriga rörelseintäkter	9 596	3 141
Material och tjänster totalt	-64 515	-69 898
Personalkostnader totalt	-56 484	-58 236
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-7 636	-7 639
Övriga rörelsekostnader	-25 928	-23 537
Rörelsevinst (-förlust)	15 413	13 819
Finansiella intäkter och kostnader totalt	1 999	549
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	17 411	14 368
Bokslutsdispositioner totalt	-493	-996
Direkta skatter totalt	-3 303	-2 978
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	13 615	10 393
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	8 200	7 754
Materiella tillgångar totalt	41 659	44 132
Placeringar totalt	38 745	36 153
Bestående aktiva	88 604	88 039
Omsättningstillgångar totalt	10 009	13 623
Fordringar totalt	43 043	40 419
Finansiella värdepapper totalt	7 056	7 841
Kassa och banktillgodohavanden	26 621	29 324
Rörliga aktiva totalt	86 729	91 208
Aktiva totalt	175 333	179 246
PASSIVA		
Eget kapital totalt	94 224	92 654
Akkumulerade bokslutsdispositioner	11 038	10 980
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Kortfristigt främmande kapital totalt	36 221	41 941
Långfristigt främmande kapital totalt	33 849	33 672
Passiva totalt	175 333	179 246

Tabell 18. Personliga tjänsternas totala resultat- och balansräkning

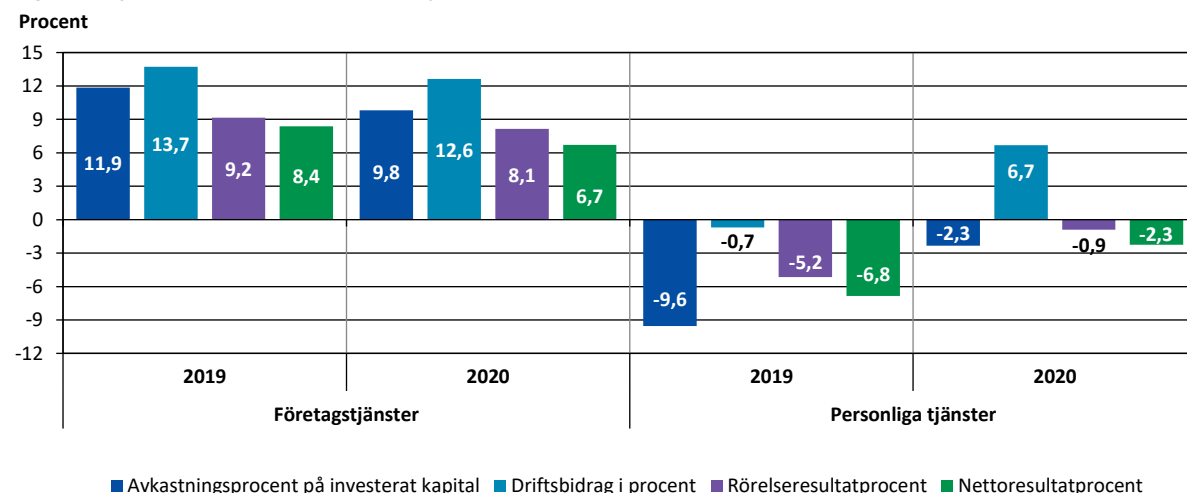
	2019	2020
Antal företag	100	100
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	51 587	46 595
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	33	0
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	2 280	6 295
Material och tjänster totalt	-15 337	-12 179
Personalkostnader totalt	-16 711	-15 508
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 397	-4 016
Övriga rörelsekostnader	-22 230	-21 667
Rörelsevinst (-förlust)	-2 776	-479
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-326	-356
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	-3 102	-835
Bokslutsdispositioner totalt	54	60
Direkta skatter totalt	-580	-360
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	-3 628	-1 135
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 450	1 580
Materiella tillgångar totalt	13 304	13 490
Placeringar totalt	11 338	10 021
Bestående aktiva	26 092	25 090
Omsättningstillgångar totalt	4 393	4 502
Fordringar totalt	4 943	7 479
Finansiella värdepapper totalt	708	532
Kassa och banktillgodohavanden	19 018	20 181
Rörliga aktiva totalt	29 061	32 695
Aktiva totalt	55 154	57 785
PASSIVA		
Eget kapital totalt	18 929	15 967
Akkumulerade bokslutsdispositioner	138	65
Obligatoriska reserveringar totalt	0	214
Kortfristigt främmande kapital totalt	21 833	12 712
Långfristigt främmande kapital totalt	14 253	28 827
Passiva totalt	55 154	57 785

Tabell 19. Företagstjänsternas nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	169 829			
Omsättning i 1 000 euro	166 689			
Avkastningsprocent på investerat kapital	9,8	2,3	15,0	43,7
Skuldränta	1,3	0,0	0,1	1,3
Driftsbidrag i procent	12,6	2,3	13,1	32,3
Rörelseresultatprocent	8,1	0,1	9,3	27,3
Nettoresultatprocent	6,7	0,0	8,0	25,6
Personalkostnader i procent av omsättningen	34,9	3,9	37,4	57,4
Soliditet	57,8	24,9	61,0	83,9
Kassalikviditet	1,8	1,0	2,2	5,8
Balanslikviditet	2,2	1,3	2,5	6,7

Tabell 20. Personliga tjänsternas nyckeltal

Nyckeltal	2020			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	52 890			
Omsättning i 1 000 euro	46 595			
Avkastningsprocent på investerat kapital	-2,3	0,2	8,6	34,1
Skuldränta	1,1	0,0	0,3	1,6
Driftsbidrag i procent	6,7	2,6	9,7	25,8
Rörelseresultatprocent	-0,9	0,1	4,9	20,8
Nettoresultatprocent	-2,3	-0,5	4,1	16,8
Personalkostnader i procent av omsättningen	33,3	0,5	25,5	47,4
Soliditet	27,7	10,5	44,5	79,5
Kassalikviditet	2,2	0,8	1,7	3,9
Balanslikviditet	2,6	1,1	1,9	4,5

Figur 13. Tjänstebranschens resultatnyckeltal år 2019–2020

Bilaga 1: Näringsgrensindelning enligt NI 2008

Indelning enligt de företagsgrenar som ingår i undersökningen. Observera att fram till statistik år 2007 genomfördes branschindelningen enligt näringsgrensindelningen NI 2002, vilket innebär att förändringar i strukturen i de olika branscherna kan förekomma. För att ge en jämförande bild har statistiken för år 2008 även tagits fram enligt den äldre branschindelningen, denna statistik finns publicerad i våra databaser på:

https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_FO/

Följaktligen är inte de branschvisa uppgifterna jämförbara med statistik publicerade före 2008.

Tillverkningsindustri

- 08: Annan utvinning av mineral
- 09: Service till utvinning
- 10: Livsmedelsframställning
- 11: Framställning av drycker
- 13: Textilvarutillverkning
- 16: Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler
- 18: Grafisk produktion och reproduktion av inspelningar
- 20: Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
- 22: Tillverkning av gummi- och plastvaror
- 23: Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter
- 24: Stål- och metallframställning
- 25: Tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
- 26: Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik
- 27: Tillverkning av elapparatur
- 28: Tillverkning av övriga maskiner
- 31: Tillverkning av möbler
- 32: Annan tillverkning
- 33: Reparation och installation av maskiner och apparater
- 35: Försörjning av el, gas, värme och kyla
- 36: Vattenförsörjning
- 37: Avloppsrening
- 38: Avfallshantering; återvinning

Byggverksamhet

- 41: Byggande av hus
- 42: Anläggningsarbeten
- 43: Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet

Partihandel

- 45311: Parti- och provisionshandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon
- 46: Parti- och provisionshandel utom med motorfordon

Detaljhandel

- 45: Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar
- 47: Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar

Sjötransport

- 50: Sjötransport

Övrig transport

- 49: Landtransport; transport i rörsystem
- 51: Lufttransport
- 52: Magasinering och stödtjänster till transport
- 53: Post- och kurirverksamhet

Hotell- och restaurangverksamhet

- 55: Hotell- och logiverksamhet
- 56: Restaurang-, catering och barverksamhet

Företagstjänster

- 58: Förlagsverksamhet
- 59: Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning
- 60: Planering och sändning av program
- 61: Telekommunikation
- 62: IT-tjänster
- 63: Informationstjänster
- 69: Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet
- 70: Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag
- 71: Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys
- 72: Vetenskaplig forskning och utveckling
- 73: Reklam och marknadsundersökning
- 74: Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
- 75: Veterinärverksamhet
- 77: Uthyrning och leasing
- 78: Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster
- 79: Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster
- 80: Säkerhets- och bevakningsverksamhet
- 81: Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor
- 82: Kontorstjänster och andra företagstjänster

Personliga tjänster

- 85: Utbildning
- 86: Hälso- och sjukvård
- 87: Vård och omsorg med boende
- 88: Öppna sociala tjänster
- 90: Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet
- 91: Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.
- 92: Spel- och vadhållningsverksamhet
- 93: Sport-, fritids- och nöjesverksamhet
- 95: Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar
- 96: Andra konsumenttjänster

Bilaga 2: Definition av nyckeltalen i bokslutsstatistik

I det här dokumentet definieras och förklaras de nyckeltal som används i ÅSUBs bokslutsstatistik. Samtliga nyckeltal är sådana som går att räkna fram från företagens offentliga årsredovisningar.

Allmän definition av resultaträkningens poster

Nyckeltal som baseras på resultaträkningens poster har uträknats enligt följande justerade resultaträkning:

Omsättning

+ rörelsens övriga intäkter

Rörelsens intäkter totalt

+ tillverkning för eget bruk

- inköp

+/- lagerförändring

- köpta tjänster

- personalkostnader

- övriga rörelsekostnader

Driftsbidrag

- avskrivningar och nedskrivningar

Rörelseresultat

+/- finansiella intäkter och -kostnader

- skatter

Nettoresultat

+/- extraordinära intäkter och kostnader

Bruttoresultat

+/- bokslutsdispositioner

Räkenskapsperiodens resultat

De nyckeltal som baseras enbart på resultaträkningen är uträknade i relation till rörelsens totala intäkter¹¹ (omsättning + rörelsens övriga intäkter).

Nyckeltal

Nyckeltalen är indelade i olika block beroende på användningsområdet. Det första blocket tar fasta på lönsamheten i företaget genom att redovisa avkastningen på kapitalet. För företag med stor balansomslutning är avkastningen det mest centrala måttet och de övriga måtten kan ses som förklaringar till avkastningsmålet. Blocket resultatstruktur är möjligtvis mer intressant för kunskapsintensiva företag med liten balansomslutning, men övriga nyckeltal som beskriver kostnads- och intäktsstrukturen är givetvis också av intresse. Nyckeltalet omsättning per anställd ingår inte i resultatstrukturen på grund av att en stor del av företagen är enmansföretag utan anställda.

¹¹ Definitionen följer den rekommendation som Företagsanalytiskommisionen givit i sin handbok Företagsanalysens relationstal 1999, Företagsanalytiskommisionen, Gaudeamus, Helsingfors.

Lönsamhetsstruktur

Avkastning på investerat kapital¹²

Definition: $(\text{Nettoresultat} + \text{räntekostnader} + \text{övriga kostnader för främmande kapital}) / (\text{räntebelagt främmande kapital} + \text{eget kapital} + \text{frivilliga reserveringar}) * 100$.

Måttet är ett lönsamhetstal som ställer företagets resultat i förhållande till kapitalet. Avkastningen eller räntabiliteten visar hur effektivt företaget utnyttjar sina investeringar för att skapa vinst i företaget. Genom att avkastningen påverkas av hela företagets verksamhet kan denna förbättras genom att se över faktorer såsom prissättning, rationalisering, investeringar och resursutnyttjande. Företagens räntekostnader dras inte av resultatet då de utgör avkastningen på det främmande kapital som företagen utnyttjar. Måttet kan med fördel användas vid jämförelse mellan företag trots att deras finansiering skiljer sig åt. En exakt nivå på avkastningens storlek är svårt att ge men den bör överstiga företagets skuldränta (finansiella kostnader i procent av de totala skulderna), det är i längden ohållbart att avkastningen på det kapital rörelsen anskaffat är mindre än vad ersättningen för det till långivare är.

Skuldränta

Definition: $\text{Finansiella kostnader} / \text{totala skulder} * 100$

Företagets skuldränta visar den genomsnittliga räntebelastningen på de totala skulderna och skall inte förväxlas med bankräntan. En låg skuldränta betyder att företaget har en större andel leverantörsskulder och därmed jämförbara icke räntebärande skulder, vilket gör företaget mindre känsligt för eventuella fluktuationer i marknadsräntorna. En hög skuldränta gör företaget mer räntekänsligt och eventuella ränteförändringar påverkar direkt företagets lönsamhet.

Skillnaden mellan avkastningen på investerat kapital och skuldräntan kallas riskbuffert och visar vilken nedgång i avkastningen och/eller uppgång i skuldräntan som företaget kan bära utan att på sikt förlora på sin skuldfinansiering.

Resultatstruktur

Resultatstrukturen används för att ge företag med liten balansomslutning, t ex konsultföretag vars tillgångar till större delen består av humankapital i stället för reall kapital (materiella tillgångar), mer relevanta lönsamhetsuppgifter än vad avkastningsmåttet ger. För dessa företag visar marginalmåttet i stället för avkastningsmåttet företagets effektivitet. För att få indikationer inom vilket område i företaget eventuella problem uppstått, i dess huvudsakliga rörelse eller i företagets finansiering, kan en jämförelse mellan rörelsemarginalen och nettomarginalen göras.

Driftsbidragsprocent

Definition: $\text{Driftsbidraget i procent av rörelsens totala intäkter}$

Driftsbidraget visar hur stor del av omsättningen som återstår till avskrivningar, räntor, skatt och vinster. Måttet är bra för jämförelse över tid för ett och samma företag men mindre lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom storleken på måttet i regel varierar mellan olika typer av branscher och företag. Relationstalens jämförbarhet försvåras också av att företagen kan välja att hyra eller äga sina produktionstillgångar. Äger företaget tillgångarna upptas kostnaderna för dessa som avskrivningar och finansiella kostnader i resultaträkningen efter driftsbidraget och väljer företaget att hyra produktionsmedlen upptas kostnaden för dessa i rörelsens övriga kostnader och

¹² ROI, *return on investment*

ingår då i driftsbidraget. Företagsanalytiskommisionen har utgett riktgivande intervall för driftsbidragsprocenten och de är som följer:

Industrin 10 – 25 %
Handeln 2 – 10 %
Tjänstebranschen 5 – 15 %

Rörelseresultatprocent¹³

Definition: Rörelseresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Rörelsemarginalen visar vilket procentuellt bidrag varje omsättningseuro ger för att täcka räntekostnader, skatter och en acceptabel vinst. Nyckeltalet påverkas inte av hur företaget har finansierats. Vid tolkning av talet bör man tänka på om företaget hyr eller äger sina tillgångar. Generellt kan en lägre marginal accepteras ifall företaget hyr sina tillgångar, då behövs inte en så stor marginal för att täcka räntekostnader för lokaler och maskiner som om de är finansierade med främmande kapital. Vid bedömning av rörelseresultatet kan följande normvärden vara riktgivande:

Över 10 % god
5 – 10 % nöjaktig
under 5 % svag

Nettoresultatprocent¹⁴

Definition: Nettoresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Nettomarginalen visar det procentuella överskottet varje omsättningseuro ger efter rörelsens kostnader, avskrivningar, räntekostnader och skatt. Den ger ett mått på vinsten per omsättningseuro. Precis som de övriga resultatmått lämpar det sig mindre bra för jämförelse mellan företag men är lämpligt för jämförelse över tid inom företaget. Ett mått på bidragets miniminivå beror på företagets målsättningar beträffande åtgärder för att förstärka kapitalstrukturen och eventuell vinstutdelning. För att ett företag skall betecknas som lönsamt bör nettoresultatet vara positivt.

Intäkts- och kostnadsstruktur

Personalkostnader i procent av omsättningen

Definition: Personalkostnader totalt / omsättningen * 100

Måttet används för att ge en övergripande bild av personalkostnadernas nivå i förhållande till försäljningen och visar på företagets arbetskraftsintensitet. I personalintensiva företag är lönsamheten beroende av att personalkostnaderna inte stiger i snabbare takt än försäljningen. Relationstalet ger en bättre bild över verksamhetens utveckling om de redovisas över tiden (trendanalys) för ett och samma företag och är inte lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom grad av mekanisering, förädling och service varierar mellan företagen. Använder sig företaget av inhyrd arbetskraft avspeglas inte dessa kostnader bland personalkostnaderna.

¹³ Rörelsemarginal

¹⁴ Nettomarginal

Kapitalstruktur

Blocket är centralt för alla typer av verksamheter och branscher då det belyser företagets finansiering med eget och lånat kapital, samt betalningsberedskapen på lång och kort sikt.

Soliditetsprocent¹⁵

Definition: $[\text{Eget kapital} + \text{frivilliga reserveringar totalt}] / [\text{balansomslutning} - \text{erhållna förskottsbetalningar (kort- och långfristiga)}] * 100$

Soliditeten visar på företagets stabilitet och mäter dess betalningsförmåga på lång sikt genom att det egna kapitalet sätts i relation till totalt kapital. Ökar det egna kapitalet mer än de totala skulderna förbättras soliditeten. Har företaget en låg soliditet kan däremot några år av resultatförsämringar orsaka en krisartad situation för företaget, en försämrad soliditet i kombination med låg tillväxt är en ogynnsam utveckling. Soliditeten påverkas dock inte endast av resultatet eller lönsamheten. Ägarnas uttag ur företaget minskar det egna kapitalets tillväxt vilket måste kompenseras med ökad lönsamhet samtidigt som ett tillskott från ägarna ökar det egna kapitalet vilket i sin tur minskar kravet på en ökad lönsamhet. Företag som ingår i koncerner som dotterbolag har ofta en låg soliditet, varför de borde studeras tillsammans med koncernens övriga bolag. De normvärden som Företagsanalytiskommisionen ger för soliditeten är:

Över 40 % god
20 – 40 % tillfredsställande
under 20 % svag

Kassalikviditet¹⁶

Definition: $\text{Finansieringstillgångar} / (\text{kortfristigt främmande kapital} - \text{erhållna förskott})$

Måttet visar på förhållandet mellan finansieringstillgångarna och de kortfristiga skulderna. En god kassalikviditet betyder att de kortfristiga skulderna kan betalas bort omedelbart förutsatt att tillgångarna direkt kan omvandlas till kontanter. Företaget har vanligtvis inte samma antal kreditdagar på de kortfristiga skulderna och tillgångarna, de är av olika "likviditet", samtidigt som relationstalet baseras på bokslutsdagens läge, vilket gör måttet relativt onyanserat. En likviditetsbudget ger bättre information ifall kassalikviditeten är oroväckande låg. En tumregel gällande nivån på kassalikviditeten är att den skall vara större än 1. För handelsföretag kan en lägre siffra accepteras då de kan omsätta sitt varulager till likvida medel i takt med att skulder förfaller till betalning. För dessa handelsföretag (exempelvis livsmedelsbutiker) som oftast säljer kontant ur sitt varulager säger balanslikviditeten mer om den kortfristiga betalningsförmågan än kassalikviditeten. Företagsanalytiskommisionens riktvärden är följande:

Över 1 god
0,5 – 1 tillfredsställande
under 0,5 svag

Balanslikviditet

Definition: $(\text{Omsättningstillgångar} + \text{finansieringstillgångar}) / \text{kortfristigt främmande kapital}$.

Måttet visar kvoten mellan omsättningstillgångar, finansieringstillgångar och kortfristiga skulder. Måttet bör vara större än 1. Balanslikviditetsmåttet skiljer inte mellan olika typer av likvida medel och visar inte betalningsförmågan lika bra som kassalikviditeten. Består tillgångarna till stor del av varulager kan det vanligtvis inte omsättas omedelbart i likvida medel och kanske inte till en skälig

¹⁵ Soliditetsgrad

¹⁶ Quick ratio

ersättning. En jämförelse mellan skillnaden i kassa- och balanslikviditet ger en bild av företagets effektivitet gällande lagerhållning och försäljning. Är skillnaden mellan de båda likviditetsmåten stor binder företaget mer pengar än nödvändigt i lagret och risk för inkurans och höga räntekostnader som påverkar lönsamheten kan uppstå. För balanslikviditeten anger Företagsanalytkommissionen följande riktvärden:

Över 2 god
1 - 2 tillfredsställande
under 1 svag